

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/46419,Obchody-Niepodleglej-w-Starogardzie-Gdanskim-29-stycznia-2018.html>

23.04.2024, 13:05

Obchody Niepodległej w Starogardzie Gdańskim - 29 stycznia 2018

29 stycznia 1920 roku polscy żołnierze wkroczyli na starogardzki Rynek.



Historyczne zdjęcie wykonane 29 stycznia 1920 roku, przedstawia wkroczenie polskich żołnierzy na starogardzki Rynek.

Pierwszym regionem Polski, który świętuje przy pomnikach i tablicach pamiątkowych 100-lecie Niepodległości jest Pomorze, choć w tym regionie jest to dokładnie dopiero 98-lecie... **W styczniu i lutym 1920 roku Wojsko Polskie - na mocy traktatu wersalskiego - obejmowało we władanie Rzeczypospolitej dawne Prusy Królewskie** - poczynając od Torunia (18 stycznia), kończąc na Pucku i symbolicznych zaślubinach z morzem (10 lutego).

29 stycznia 1920 roku wojsko wkroczyło do Starogardu (dziś Starogardu Gdańskiego). Już na przedmieściach witały je delegacje polskich stowarzyszeń z miasta i powiatu. **Jan Stanisław**

Buchholz, pierwszy polski burmistrz miasta, tak to opisał kilka lat później w książce Królewskie miasto Starogard – stolica Kociewia:

Nareszcie dnia 29 stycznia 1920 roku, w przepisany czasie i porządku, wkroczyła do Starogardu armia generała [Józefa] Hallera i zajęła stolicę Kociewia wraz z całą okolicą na rzecz Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. Był to naprawdę dzień wielki i najpiękniejszy w dziejach Starogardu. Wojsko polskie przywitał na przedmieściu pelplińskim Sokół starogardzki w jednolitym umundurowaniu a prezes Sokola **Maksymilian Wiśniewski** z konną eskadrą torował polskiemu żołnierzowi drogę do miasta. Na wszystkie ulice wyległy tłumy ludu a twarz niejednego starego Kociewiaka zrosiła się łzami. Była to mroźna zima, ale w mieście nikt jej nie czuł, wszędzie panowała wielka radość. Stary rynek grodu kociewskiego przystrojono wspaniale w łuki triumfalne, girlandy, chorągwie narodowe i omajono go zielenią młodych świerków. Tu zebrało się nie tylko całe mieszczaństwo, ale i lud kociewski z okolicznych wiosek. Ksiądz proboszcz **[Reginald] Hackert** w pontyfikalnych szatach przywitał polskiego żołnierza na ziemi kociewskiej a prezes Powiatowej Rady Ludowej **[Czesław Nagórski]** wygłosił do wojska i ludności żywiołowe przemówienie, zaznaczając, że *nam wszystkim, którzy mamy to szczęście być uczestnikami tego dnia, nie zatrze się nigdy w pamięci ten obraz, on zawsze i wszędzie stawać nam będzie przed oczyma. Późniejsze pokolenia czytając w historii te nowe dzieje, zazdrościć nam będą, że nie było im danym być świadkami tych radosnych chwil, które nam wszystkim rozpierają serca.*

29 stycznia odbyła się uroczystość 98-lecia tych wydarzeń. Władze miasta i liczne stowarzyszenia, z Bractwem Kurkowym na czele, złożyły kwiaty, na pomniku umieszczono znicz z biało-czerwoną szarfą Oddziału IPN w Gdańsku. Starogardzki Pomnik Niepodległości stanął przy ul. Paderewskiego, z inicjatywy radnej Grażyny Hoppe i prezydenta miasta Pawła Głucha dopiero w latach 90. W okresie komunistycznym nie było nigdy uroczystości z tej okazji, choć był to przecież powrót miasta i powiatu do Polski po 148 latach zaboru Pomorza Gdańskiego.

Pomnik Niepodległości w Starogardzie Gdańskim 29 stycznia 2018 roku.



Za dwa lata miasta pomorskie w szczególny sposób uczczą 100-lecie Niepodległości.